

Mentan og mentanarpolitikkur

Í breiðastu merking er mentan allastaðni, og hon er ein týðandi partur av okkara gerandisdegi, um vit geva henni ans ella ikki. Mentanin er bæði fólkslig og eliter, innkluderandi og ekskluderandi, nýhugsandi og afturlítandi. Mentan hevur ørgrynna av eginleikum og kann skapa trivnað, tilknýti, samanhald, stoltleika, tolsemi, nýhugsan, menning, samskipti, sjónligheit, framburð, og hon kann fáa eitt bústaðarøki at blóma, um hon fær góðar sømdir. Hóast ivamál er um, hvønn týdning mentan hevur fyri, um fólk flyta til eitt ávíst øki ella ikki, so er tað neyvan nakar, ið kann ímynda sær ein gerandisdag uttan tey virðir, ið mentanarligt virksemi hevur á likam og sál.

Mentanarøkið í kommunalu fyrisitingini fevnir um virksemi innan ítrótt, skótar, listaliga og handaliga frálæru, luttøku og upplivingar, søvn, bygningar, stovnar, listafólk, áhugafeløg, ferðavinnu, tilboð til ung sum eldri, umframt trúarlív, sum tó ikki er ítøkiligur partur av hesum mentanarpolitikki. Hartil eru skúlamál heldur ikki beinleiðis undir mentanarøkinum, tó at virksemi og íløgur kunnu verða knýtt at tí, sum mentanarnevndin arbeiðir við.

Ein politikkur, uttan mun til um hann snýr seg um mentan ella onnur virkisøkir, fevnir um eina visjón og nøkur stevnumið, sum lýsa hugsjónina handan politikkin. Hesin mentanarpolitikkurin fyri Eysturkommunu fevnir harumframt um eitt úrval av nøkrum ávísimum økjum, sum kommunan í einum ávísimum tíðarskeiði metir hevur týdning at raðfesta frammalaga. Mentanarpolitikkurin er eitt grundarlag og stýringsamboð fyri at røkka teim málum, sum mentanarnevndin hevur sett sær fyri at fremja við útgangsstøði í orðaðu missiðini og visjónini.

Fyri meginpartin av borgarunum í kommununi nýtist ein mentanarpolitikkur ikki at merkja broytingar í gerandisdegnum, men hann eigur at geva opinleika og størri innlit í, hvørji mál, kommunalu politikkararnir alment hava lovað at raðfesta og arbeiða við. Samstundis er tað eisini ein áheitan á borgarar í Eysturkommunu um at taka lut og verða virknir fyri saman við kommununi at gera Eysturkommunu til ein kveikjandi stað at búgva.

Tað skal eisini nevast, at hóast ávís øki innan mentanina verða raðfest fremri í eitt ávíst tíðarskeið, so ber tað ikki í sær, at alt annað, sum mentanarnevndin varðar av, fer at liggja í dvala ella fellur í órøkt. Tað merkir hinvegin, at hesi økir liggja í einari góðari og tryggari legu og fáa tí somu raðfesting sum áður.

Kjarnuvirðir

Eysturkommuna hevur 3 høvuðskjarnuvirðir:

SAVNANDI

FRAMSØKIN

OPIN OG VINARLIG

Í tilgongdini at orða ein mentanarpolitikk eru hesi kjarnuvirði eisini havd í huga fyri at tryggja, at samanhangur er millum virðini og ta visjón og ta missión, sum verða orðaðar fyri mentanarpolitikkinn. Tey bæði hugtøkini, ið nevndin síðani hevur valt at arbeiða út frá, eru hesi:

FJÁLG & FRAMSØKIN

At siga, at Eysturkommuna er fjálg ber í sær, at hon tekur støði í eysturbúgvum og trivnaði teirra, at hon hevur teir í huga, tá ið hon raðfestir, tekur teir við upp á ráð í sínum ætlanum og fær teir at kenna seg hoyrdar.

At Eysturkommuna er framsøkin er eyðsýnt bæði fyri tey, ið búgva í kommununi og fyri onnur, ið eygleiða uttanífrá. At vera framsøkin er ein av stóru styrkjunum í Eysturkommunu, og at hava váðafúsar íverksetar í kommununi hevur stóran týðning fyri framburð og virksemi í kommununi. Men tað gevur eisini mentanarnevndini dirvi og eggjar til at taka nøkur týðningarmikil tøk saman við teim virknu mentanarstovnum og einstaklingum, sum virka í kommununi.

Missiónin fyri Eysturkommunu í mun til mentanarpolitikkinn lýsir interna og langtíðar endamálið við tí virksemi, sum kommunan fremur og er sostatt hennara virkisgrundarlag.

MISSION

Vit vilja bróta slóð fyri dygdargóðum mentanarligum virksemi, ið fjálgar og fjøltáttar gerandisdagin hjá eysturbúgvum og ger Eysturkommunu til ein blómandi bústað

Missiónin tekur støði í „vit“ og signalerar harvið, at kommunan ynskir tætt samstarv við virknar viðleikarar og íognarar, og saman við teimum vera framsøkin í mun til tey átøk, ið skulu fremjast. Grundarlagið undir allari missiónini er, at fjølbroytt tilboð skulu standa eysturbúgvum í boði, so sum møguleikar at fáa frálæru og kunna uppliva og vera ein partur av

mentanartilboðum, sum stimbra og stuðla undir kensluna av felagsskapi og tilknýti. At bróta slóð vísir á, at her er talan um átøk, sum seta krøv til dirvi og nýhugsan, og at kommunan hevur ynski um at ganga á odda, ikki bert innan kommunumark, men eisini í mun til aðrar kommunur. At siga, at virkseimið skal vera dygdargott, kann kanska tykjast óneyðugt, tí tað er eitt litað orð, sum inniheldur nógvar ymiskar tulkingar, men kommunan ynskir við hesum at signalera, at hon hevur eina meining um, hvat er dygdargott, og at hon eisini tekur sær rætt til at raðfesta út frá hesum metingarstöði.

VISJÓN

Eysturkommuna er ein kveikjandi mentanarmiðdepil, har hugskot birtast, talent nærast og loysnir mennast

Ynskið hjá Eysturkommunu er at vera ein mentanarmiðdepil, ikki bert fyri borgarar í Eysturkommunu, men eisini fyri borgarar uttan fyri kommunu- og landamark. Ein miðdepil signalerar eina atdráttarmegi og eina miðsavnan av eftirspurdum tilboðum, og við hugtakinum „kveikjandi“ verður dentur lagdur á, at tilboðini veita teimum íblástur, ið ynskja at fáa frálæru og at brúka síni skapandi evni, teimum, ið ynskja at luttaka og samvirka, og teimum, ið ynskja at uppliva. Í visjónini verður lagt upp til, at kommunan er opin fyri hugskotum, ið birtast á grasrótarstöði, og ynskir at skapa tí lokala evnaríka ungdóminum. Kommunan ynskir at menna loysnir og verða ein góður viðleikari og harvið flyta seg í mun til tíð og rák.

MENTANARPOLITISK STEVNUMIÐ

Ein visjón kann ikki standa einsamøll sum trygd fyri, at mentanarpolitisk mál verða framd. Visjónin lýsir sum áður nevnt eina yvirskipaða framtíðar ynskistøðu og kann sigast at vera tann leiðarstjørna, ið navigerað verður eftir. Í einum mentanarpolitikki fyri Eysturkommunu mugu nøkur ítøkilig stevnumið orðast, sum taka støði í yvirskipaðu visjónini og lýsa hugsjónina handan mentanarpolitikkinn. Stevnumiðini kunnu í stuttum sigast at vera grundarsteinurin undir tilverurættinum hjá mentanarnevndini og skal kunna tryggja, at arbeið verður út frá einum hugsjónarligum endamáli. Mentanarnevndin hevur í hesi tilgongd orðað 6 mentanarpolitisk stevnumið.

Mentanarnevndin vil arbeiða fyri at:

- 1) børn og ung í Eysturkommunu fáa avbjóðingar, ið stimbra og menna teirra skapandi evni

- 2) einstaklingar og familjur, listafólk, sjálvbodnir ella yrkisligir fyriskiparar, luttakarar og áskoðarar fáa lut í fjøltáttaða mentanarvirkseminum
- 3) eldri borgarar í bygdunum fáa reglulig til teirra tillagað mentanartilboð
- 4) skapa ráðarúm og karmar fyri nýhugsan og dygdargóðum loysnum innan ymisk listaøkir í samstarvi við framsøknar og virknar íognarar
- 5) skapa størri vitan og virðing fyri felags søgu og mentanararvi og fjálga um tey økir, ið eru serstøk
- 6) gluggin út í útheimin er opin og kveikir hugin til mentanarskipti millum einstaklingar, feløg, bólkar, vinabýir og altjóða netverk.

MÁL

Málini, sum mentanarnevndin ítøkiliga ynskir at seta á breddan og hevur sett sær fyri at arbeiða við tey næstu 3 árinum kunnu bólkast í 4 høvuðsøkir: Fígging, Stuðulsskipan, Menning av listaøkjum og Samskipti.

Fígging

Tilmæli:

-
- ✓ 10 % av samlaðu fíggarætlanini til mentan og frítíð
 - ✓ 1% av kostnaðinum av ný- ella umbygging hjá kommununi til listprýðing
 - ✓ Úrvaldir stovnar beinleiðis á fíggarætlanina
 - ✓ Satspulja til úrvaldar listagreinar

Stuðulsskipan

Tilmæli:

-
- ✓ Dagføring av leiðreglum og mannagongdum fyri verandi stuðulsjáttan
 - ✓ 2 umsóknarfreistir um árið
 - ✓ Skipa ein stuðulsgrunn / mentanarleyp saman við vinnufyrirøkum í Eysturkommunu fyri at gera nøkur stór felags átøk

Menning av listaøkjum

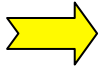
Tilmæli:

-
- ✓ Fáa eina hugsjónarlíga og samskipaða ætlan fyri frítíðarfrálæruna
 - ✓ Tónlistaskúlin fáa eina framtíðartryggjaða loysn
 - ✓ Menna sambandið millum lokal listafólk og skúlabørn
 - ✓ G! festivalurin skal støðugt raðfestast
 - ✓ Savna søguligt tilfar saman fyri at gera tað alment atkomulígt
 - ✓ Listabúðstað fyri rithøvundar o.o. listafólk
 - ✓ Skapa betri karmar fyri samtíðarlistina
 - ✓ Leiklistin skal støðugt fáa góðar umstøður

- ✓ Stimbra føroyska dansin og barnadansin í økinum
- ✓ Felags visjón og langtíðarætlan fyri bygðasavnsøkið i kommununi og annað savnsvirksemið sum heild.

Samskipti

Tilmæli:

- ✓ Opið og regluligt samskipti við partarnar á mentanarøkinum (umvegis heimasíðu, sosialar miðlar, fundir, verkstovur o.a.)
- ✓ Seta ein samskipara, sum kann lofta hugskotum og seta tiltøk og ætlanir í verk, og sum tryggjar eitt livandi og semjusøkjandi samskipti við borgarar í Eysturkommunu og ferðafólk.

Eftirmæli

Í hesum mentanarpolitikki hevur mentanarnevndin gjørt eina tilmælisætlan við 19 ítøkiligum málum, sum hon ynskir at seta á breddan. Tey eru sett upp í teirri raðfylgju, sum yvirskriftirnar sipa til, og har er eingin raðfesting gjørd í mun til, hvat mál eigur at fáa størst ans, og heldur ikki er nøkur tíðarfesting sett á enn. Í politiska arbeiðnum fer ein samráðing fram tá ið mál skulu viðgerast og vigast, og tað er ikki nøkur sjálvfylgja, at tað ber á mál við øllum teim ætlanum, sum mentanarnevndin hevur sett sær fyri at arbeiða við. Hvørt einstakt mál hevur fleiri íognarar og viðleikarar, sum skulu hoyrast og hava møguleika at siga sína hugsan, tí um ein ætlan skal hepnast, skal hon eisini verða grundfest hjá lokalu íognarunum.

Mentanarnevndin metir tó, at góðar grundgevingar bera langt. Fyri hvørt einstakt av hesum 19 málunum eru góðar grundgevingar. Við hesum í huga fer mentanarnevndin við opnum sinni og semjusøkjandi hugburði til virka fyri at fremja hesi mál og stevna móti høvuðsendamálinum, sum er at bróta slóð fyri dygdargóðum mentanarligum virksemi, ið fjálgar og fjøltáttar gerandisdagin hjá eysturbúgvum og ger Eysturkommunu til ein blómandi bústað.

Dagfest 27. oktober 2022